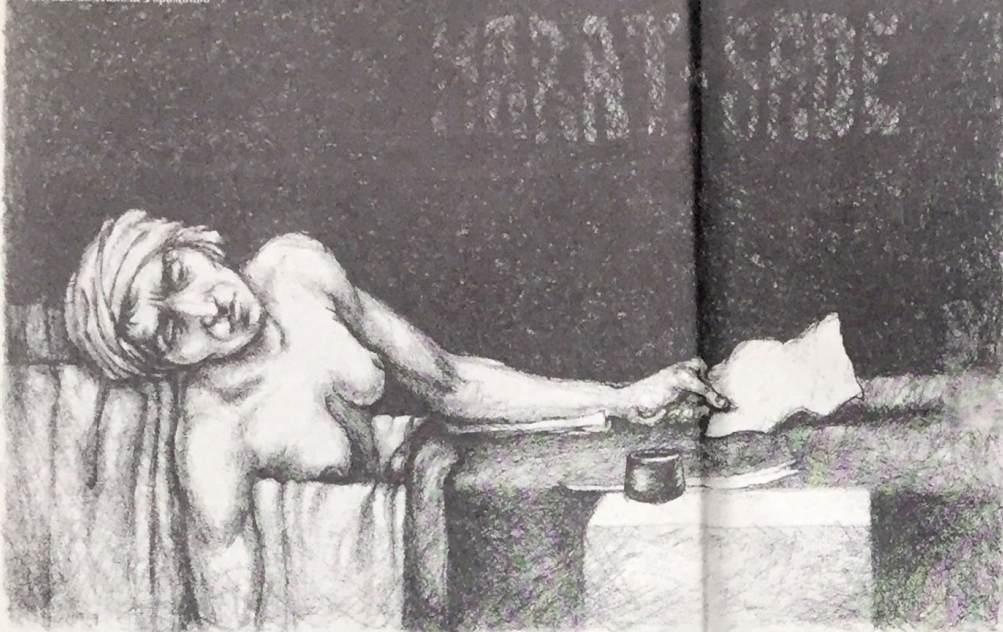

Рисунок на Николо Тарасов

MARAT/SADE Явор Гърдев поставя Марат/Сад

За собствената си коса от блатото да се измъкне, навън с вътрешността да се обърне и с ново зрение да види този свят.

Петер Вайс, Марат/Сад

Разговор с продуцентката на спектакъла Дагмар Пфенсиг

"Марат/Сад" може да се случи режисьорски само под формата на атен-тен срещу мен самия.

"Марат/Сад" изисква от нас да оставим на гаре-роб арсенала си от теат-рални пистолети, кар-течици, топове (и пуш-ки, които сгъхват в ед-но си действие). Веро-ятно ще задържим няко-я и друга по-дребна цев в чорапите си, но основ-ните муниципални трябва да сдвем.

"Марат/Сад" трябва да отвори с мазолести от компютърни клавиату-ри ръце пробойна в баст-иона на театралната ма-гия, да определи и раз-конспирира мистифика-ционния характер на пос-ледната.

"Марат/Сад" трябва да бъде едно цяло с блато-на илюзията за дра-матичното и неговата предпоставка на духов-на стойност.

"Марат/Сад" трябва да ексекутира красивата театралност с всякакви и там пластични ню-анси, дълбочини и прочие дребнобуржоазни гле-зотии, за да я занесат с бруталната равност на дигиталните очи, които вжидат в плоскостта на очевидното и повече не ил трябва, за да бъдат гневни, т.е. живи.

"Марат/Сад" трябва да кресне с хриплив вик на едно поколение, на кое-то много му липсва, че поколението на неговите родители не е могло да има своята 68-на (или че е искало да я има не-достатъчно силно).

"Марат/Сад" трябва да се конфронтира с левият вкус посредством набор от саловни, неприлич-ни и професионално неиз-държащи жестове.

"Марат/Сад" трябва, че професионализмът мо-же да бъде и форма на

отказ от професиона-лизма за сметка на раз-ни примамливи случай-ности.

"Марат/Сад" - ишт в за-ника на обичайния "Квар-тет". И дупка в топла му.

"Марат/Сад" няма да про-ектира мечтаната Евро-па като септичен и захар-оспан рай, към който трябва да търчим на подскоци, а като слабо-място, като травматич-на точка на собствената ни идентичност, измъче-на с негативна митоло-гия и исторически пре-дубеждения.

"Марат/Сад" няма да ти-ча с асметичен бля-след прожектиран от другата страна на заве-сата "добър живот", кой-то ни прави толкова нер-

вни и нетърпеливи, че ве-че почти не виждаме ня-какъв смисъл в своя соб-ствен живот.

"Марат/Сад" няма да въ-връща, че добрият живот е там, където не сме.

"Марат/Сад" от гребена на яковинския си гнев ще хвърли и един последен съчастнически салют към изтигосания по те-ниските на пост-милко-ните революционери Че Гевара.

"Марат/Сад" ще се опита да връчи по една спаси-телна инжекция на за-късните деца на рево-люцията, които вече на-мат шанса да бъдат из-гдени от майка си. Пора-ди което се налага да се изгледат сали.

Явор Гърдев

КУЛТУРА

Седмичник за изкуство, култура и публицистика

Издание на Фондация Пространство Култура

Адрес на редакцията: 1040 София, ул. Княз Александър Батенберг 4
Номератор: 988 33 22, факс: 980 04 95
www.online.bg/kultura

E-mail: kultura@online.bg

Главен редактор Копришка Червенкова (987-05-82)

Зам. главен редактор Георги Лозанов, Христо Буцев (980 04 95)

Художник Предпечат Христо Градешев, Майа Кочева

Маркетинг и реклами Стефан Банков (986 12 29)

Генерална Димитрова - кино (986 20 85)

Елена Драгошнина - музика (986 12 29)

Ирина Илиева - собствената култура (986 12 29)

Албена Русков - регионална култура и митология (986 12 29)

Марин Богданов - литература (980 04 95)

Никола Ванов - театър (986 20 85)

Светлана Петкова - пластични изкуства (986 20 85)

Банкови сметки: СИБАНК - АД, банков код 88898882, сметка в лев: 1000656109; сметка в \$: 1100656102, сметка в EUR: 1200656106; сметка в CHF: 1300656100.

Реклама не се връща! ISSN: 0861-1408
Печат: ИПК "Родина" АД, 1184 София, бу. "Левски" 113 А, номератор 91 975, факс 774033, E-mail: ipk@mkf.com

identities". В това има и игра на думи: post - Ost (изток), т.е. онова, което идва след "Изток", след отварянето към Изток. Интересвам се не от това, на което просто се лепва етикетът "Изток", а от театралните цен-ности, които могат да се открият тук. В момента съставям програмата и търся спонсори в Германия. Не обичам поименно "източен театър". За мен то е са-мо географско определение. Интересвам се от театъра в България, Македония, Сърбия, но "Изток" според мен се превръща в етикет. Разбира се, че има разлики, но смятам, че страните все повече се приближават една към друга. Побече, отколкото никога хора искат да при-насят. В западния дискурс доминира една тенденция, коя-то се опитва да изолира, да прокара граница, с която да избута "Изтока" навън. Но конструирането на така-ква граница не отговаря на реалността. Затова за мен е много по-интересно да разбера доколко границите наистина отпадат, доколко съществува сътрудничество из-вън националната принадлежност.

- Какво печели Явор Гърдев от тази международност на проекта - финансова независимост, която му осигурява свободата да следва собствената си естетика, или има и нещо друго?

- Предимството е, че в случая креативността не се про-вокира само от недостига. Има идеи, за които реализа-цията просто трябва да се намери. Специално този спектак-ъл ще е малко по-скъп. Използвам се виеотехнологи, които биха били скъпи за бюджетите на музикалните театри. Освен това в случая сам може да реши с кои ак-тьори да работи, как да изглежда цялата продукция. Разбира се, има неща, които не могат да се решат само с бюджет. Това си личи и от манифеста на "Триумфвирату-с". А има и проблеми, които са напълно извън театъра. Например парите. Това, че театърът не се оплак-ва, много пречи на репетициите. Но кметът на града смята, че не е работа на общината да поддържа държав-ен театър.

- От манифеста на "Триумфвирату-с" оставам с впечатле-ние, че Явор Гърдев ще иска да бъде максимално пробока-тишен с представеното си. Можете ли да определите отделните пунктове на тази провокация?

- Това няма да бъде провокация заради самата провока-ция. Направям се, че не има никакво по-трайно въздейст-вие. Че се засенят теми като тази, какво всъщност

привлича театралния зрител към театъра. Явор Гърдев се опитва да наложи своя, много самостоятелна естетика, която мисля, че тук, у нас, поне в момента, че отб-лесне "редовият" зрител. Това не е такъв театър, който е просто шарено, приятно прекарване на вечерта. Явор Гърдев би могъл да би отговори по-точно на въпроса. Аз съм само посредник, но мисля, че става дума за теми, ко-ито отпадна за занимават. Теми, които споделя с Иван Станев, респективно с Батаи и неговата "История на околото". Някаква трансгресия между Батаи и Сад.

- Смятате ли, че в чужбина представянето ще бъде пробо-ващо по същия начин, но който, според вас, че пробо-ващо тук?

- Трудно е да се каже. Не мога да предвизия. Още повече, че на Западна пиеса има своята постановъчна история. Мисля, че тук "Марат/Сад" не е постановяна. В този смис-ъл тази пиеса на Петер Вайс е още "бял лист". И това може би е най-добрата позиция за провокация. Но в Гер-мания или Франция, естествено, ситуацията е съвсем различна. В Германия постановяването на тази пиеса вече има история, предходни интерпретации, своеобразно "културно напругване", от което не може да се избяга. Там неминуемо съществува съзнание за постанововки като тази на Конрад Швинарски през 1964 г. в Западен Берлин, на Перлен през 1965 г. в Рошток и последната интерпретация, дело на Филип Тугеман 6 "Берлинер ан-самбл" през 2000 г. Също така се помни представяне на Шпир Брук в Англия.

- Явор Гърдев само мектата на Петер Вайс ли използва, или въвежда и други алтернативи?

- Основно Петер Вайс, но има и някои неща от маркиз Дьо Сад. Всъщност още се работи над окончателния па-риант. Очакването разминава в приемането на пиеса-та тук и на други места е едно от абсолютните неща в проекта. Аз съм от Германия и моята култура е форми-рана там. Вижам, че моята поезия към пиесата често е напълно противоположна на тази на Явор Гърдев. Това придава един особен вкус - да погледнем своята собст-ва на култура през очите на някой друг.

- Отново се връщам на манифеста на "Триумфвирату-с". Как би звучал подобен текст в Германия например и толкова ли по-различна според вас е нашата ситуация?

- На друг нуб в Германия проблемите са подобни.

- Въпрос на нуб ли е?

- Да, по-скоро на институционализиране на процесите. И в Германия може да се събскате със същите проблеми. Но ако там напишете памфлет или революционен при-зив, въпросът е дали ще се чуе. В по-голямата страна е по-трудно да формулирате революционни идеи по отноше-ние на театъра, защото въздействието няма да е толкова директно. За да бъде чуто, ще ви трябва много по-голям брой мисли. Асено е теоретично да формулира-те нещо, трудно е обаче да го превърнете на сцената, да му намерите естетическа форма. Мисля, че тезите на Гърдев и представянето му взаимно се допълват.

- Бяхте споменали, че във Варна се казват да направите семинар за учениците от две гимназии с преподаване на немски език. Каква е целта на семинара?

- Искаме да погледнем за културата, да им покажем как функционира машината на театъра, как се работи с тек-ста, какво значи интерпретация, каква е ролята на ре-жисьора. Ще има четири семинара. Ветвърж седмично пре-ди премиерата ще кажем от 15 до 20 ученици в театъра. Ще заснем репетиции, ще обсъждаме заедно. Искаме да им създадем понятие за театър и съзнание за институ-цията театър. Във времето на видео и телевизията с безброй канали е трудно младото поколение да бъде енту-зиастично за театър. А обикновено и репертоарът на сие-ната не отговаря на това, което те биха искали да ви-дят, а по-скоро на въкусите на родителите им.

Разговора води Ирина Илиева